

B5 - Energiebesparing, -productie en -gebruik (incl. Kas als Energiebron)

Doel van dit MMIP is om in 2030 energieneutraliteit in het rurale gebied te bereiken en 100 PJ energie op te wekken in 2050, en hierbij de maatschappelijke kosten van de energietransitie te verminderen via een integrale gebiedsgerichte aanpak van de energietransitie. Dit wordt bereikt via een ketenaanpak, inclusief na-oogstopslag, transport en verwerking van landbouwproducten tot levensmiddelen. Een goede business case en draagvlak bij omwonenden is hierbij essentieel.

Deelprogramma's:

- Een integrale gebiedsgerichte aanpak van de energietransitie draagt bij aan verkleinen van de kosten voor aanpassing van het energienet. Het gaat daarbij om het zo optimaal mogelijk afstemmen van energievraag -aanbod. Met als uitdaging om landbouwproductie en de verwerking van agrifood te integreren in de energieproductie en energiediensten die nodig zijn om de RESopgaven op gebiedsniveau te realiseren;
- Fossielvrije landbouwproductie: Diesilverbruik is een fors aandeel van het energieverbruik in de landbouw. Fossielvrije varianten zijn o.a. blauwe diesel, CNG/LNG, elektrisch of waterstof. Het is belangrijk om integrale concepten te ontwikkelen voor het gebruik van (autonome) alternatieven voor diesel die passen in een gebiedsgerichte aanpak;
- Energiebesparing in naoogstfase: opslag en transport van en verwerking van agrarische grondstoffen tot levensmiddelen is belangrijk voor een gevarieerd, gezond en duurzaam voedselaanbod dat ook jaarrond verkrijgbaar is, en het minimaliseren van verliezen in de keten. Energiebesparing en –hergebruik is ook in deze fase belangrijk. Tegelijkertijd is een kwaliteitsgestuurde keten essentieel. Kennis is nodig ten aanzien van ontwikkeling van energiezuinige processen, transport- en opslagcondities en gebruik van nieuwe energiebronnen, waarbij een lokale, bij voorkeur circulaire, aanpak essentieel is;
- Kas als energiebron: Het programma Kas als Energiebron heeft als langere termijn ambitie een duurzame (en dus ook rendabele) glastuinbouwsector, die klimaat-neutraal is, waarbij gewerkt wordt vanuit een integrale visie duurzame glastuinbouw die volledig circulair en gezond is, en waarin klimaatbestendig en duurzaam gebruik wordt gemaakt van water. Daarmee draagt de sector bij aan de gezondheid en het welzijn van consumenten in Europa en daarbuiten.

Prioriteiten

- Gebiedsgericht integreren van landbouwproductie/verwerking van agrifood en de energieproductie en energiediensten. Voor het realiseren van RES-opgaven;
- Fossielvrije teelten en graslandbeheer;
- Reductie naoogst energiegebruik in transport en opslag, met behoud van kwaliteit en veiligheid van producten;
- Inzicht en voorspelling energie en kwaliteitsverlies in ketens op basis van slimme technologie en ketenregie;
- Energiereductie in verwerking agrarische materialen: milde processing, verbeteren en vermijden droogprocessen, elektrificatie;

- De doelstellingen van Kas als energiebron worden bereikt door energiebesparing via Het Nieuwe Telen, energiezuinige belichting (LED) en nieuwe kasconcepten/materialen en het vervangen van de resterende vraag van aardgas door aardwarmte, (duurzame) elektriciteit uit het net en warmte uit biomassa, industrie en kasomgeving. Voor de gewasgroei is daarbij essentieel dat voldoende externe CO₂ bronnen ontwikkeld worden.